

JĘZYK POLSKI

Próbny egzamin ósmoklasisty
Przygotowanie do egzaminu
zewnętrznego z języka polskiego
dla klasy 7

Kwiecień 2018

Zasady oceniania zadań

Kartoteka testu

Numer zadania	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe Uczeń:	Maksymalna liczba punktów
1	I. Kształcenie literackie i kulturowe	2.1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty [...] klasy IV–VI: 1.9) charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach	1
2	I. Kształcenie literackie i kulturowe	klasy IV–VI: 1.4) zna i rozpoznaje w tekście literackim: [...] pytanie retoryczne [...] oraz określa ich funkcje	2
3	II. Kształcenie językowe	1.1) [...] łączy wyrazy pokrewne [...] klasy IV–VI: 2.8) rozróżnia synonimy [...], rozumie ich funkcję w tekście [...]	1
4	I. Kształcenie literackie i kulturowe	2.1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]	1
5	I. Kształcenie literackie i kulturowe	1.9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...] 1.11) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]	2
6	I. Kształcenie literackie i kulturowe	1.2) rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: [...] ballada [...] – i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich	1
7	II. Kształcenie językowe	klasy IV–VI: 1.8) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach [...]	1
8	II. Kształcenie językowe	1.2) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant [...] klasy IV–VI: 4.1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni	2
9	I. Kształcenie literackie i kulturowe	1.11) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty [...]	1

10	III. Tworzenie wypowiedzi	1.6) przeprowadza wnioskowanie [...]	1
11	II. Kształcenie językowe	1.6) odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie; 4.2) poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne	2
12	I. Kształcenie literackie i kulturowe	2.1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje [...]	1
13	I. Kształcenie literackie i kulturowe	klasy IV–VI: 1.9) charakteryzuje [...] bohaterów w czytanych utworach	1
14	II. Kształcenie językowe	2.1) dostrzega zróżnicowanie słownictwa [...]	1
15	II. Kształcenie językowe	1.3) zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy	1
16	II. Kształcenie językowe	klasy IV–VI: 2.8) rozróżnia synonimy, antonimy, rozumie ich funkcje w tekście [...]	1
17	II. Kształcenie językowe	klasy IV–VI: 1.8) nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach [...] 1.12) rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone [...]	1
18	II. Kształcenie językowe	4.4) zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły nie z różnymi częściami mowy	1
19	III. Tworzenie wypowiedzi	1.6) przeprowadza wnioskowanie [...]	1
20	III. Tworzenie wypowiedzi	2.3) formułuje pytania do tekstu	1
21	I. Kształcenie literackie i kulturowe	2.3) interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia)	3
22	III. Tworzenie wypowiedzi	klasy IV–VI: 2.1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] ogłoszenie [...]	4
23	III. Tworzenie wypowiedzi	2.1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] rozprawka [...] klasy IV–VI: 2.1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: [...] opowiadanie [...]	20

Schemat oceniania zadań

Numer zadania	Odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
1	„A kto dziewczyna? – ja nie wiem”.	0–1	1 punkt za zacytowanie odpowiedniego wersu
2	a) Np. Wskazują na winę strzelca / wyrażają emocje bohaterki / przywołują wcześniejsze zdarzenia b) Np. Podkreśla emocje narratora / bohaterów / buduje nastrój grozy / podkreśla rolę przyrody, która oddaje emocje bohaterów	0–2	1 punkt za poprawne opisanie funkcji pytania retorycznego 1 punkt za poprawne opisanie funkcji wyliczenia czasowników
3	AD	0–1	1 punkt za wskazanie obu informacji
4	B	0–1	1 punkt za wskazanie poprawnego dokończenia zdania
5	a) B b) Np. Gdy Strzelec zobaczył Świteziankę, zapomniał o złożonej wcześniej przysiędze. Nie miał wyrzutów sumienia, z zachwytem pobiegł do pięknej dziewczyny, nie wiedząc, że jest ona tą, której przysięgał miłość i wierność. Gdyby nie kara, być może nie zrozumiałby, że nie dochował wierności w uczuciach.	0–2	1 punkt za wskazanie cytatu 1 punkt za poprawne uzasadnienie i odwołanie się do całego utworu (bez błędów merytorycznych)
6	B3	0–1	1 punkt za wskazanie poprawnych odpowiedzi
7	B	0–1	1 punkt za wskazanie poprawnego dokończenia zdania
8	a) Świtez, -anka b) Np. krakowianka	0–2	1 punkt za podanie poprawnej nazwy i odpowiedniego formantu 1 punkt za podanie i poprawne zapisanie nazwy mieszkanki miejscowości, utworzonej za pomocą formantu -anka
9	Podstolina / żona podstolego / wdowa po podstolim Czepiersińskim/ Anna /Hanna Czepiersińska Np. Podstolina złamała obietnicę małżeństwa daną Cześnikowi i zgodziła się wyjść za Wacława, syna Rejenta.	0–1	1 punkt za wskazanie bohaterki i podanie poprawnej informacji o okolicznościach jej zdrady
10	PF	0–1	1 punkt za poprawną ocenę prawdziwości obu zdań

11	Np. – Nie jedź sam, to za duże ryzyko – mówili mi ludzie. LUB Ludzie mi odradzali: „Nie jedź sam, bo to za duże ryzyko”.	0–2	1 punkt za poprawne przekształcenie mowy zależnej w mowę niezależną 1 punkt za poprawną interpunkcję
12	A	0–1	1 punkt za wskazanie poprawnej odpowiedzi
13	2P	0–1	1 punkt za wskazanie prawdziwego wniosku
14	D	0–1	1 punkt za wskazanie poprawnej odpowiedzi
15	C	0–1	1 punkt za wskazanie poprawnego dokończenia zdania
16	D	0–1	1 punkt za wskazanie poprawnej odpowiedzi
17	PF	0–1	1 punkt za poprawną ocenę prawdziwości obu zdań
18	A5 B3 C4	0–1	1 punkt za podanie poprawnych odpowiedzi
19	Np. odwagi; strachu	0–1	1 punkt za poprawne uzupełnienie obu luk
20	Np. Jak długo trwały przygotowania do wyjazdu na Antarktydę? / Jak ludzie reagowali na przygotowania do wyjazdu? / Dlaczego tak ważne jest psychiczne przygotowanie się do wyprawy?	0–1	1 punkt za zadanie poprawnego pytania do tekstu
21	Np. Tak, ponieważ wyjście z tłumu zawsze wymaga odwagi. Trzeba mieć niezwykle cechy charakteru, które na rysunku są symbolizowane poprzez wielkość i kolor wyróżniającej się postaci. LUB Nie. Wychodzenie przed szereg to chęć wyróżnienia się za wszelką cenę. Moim zdaniem wielkość i kolor postaci na rysunku wskazują, że uważa się ona za wyjątkową i nie potrafi działać z innymi, musi się wyróżniać.	0–3	3 punkty za sformułowanie opinii i adekwatnego uzasadnienia ORAZ odwołanie się do dwóch elementów rysunku 2 punkty za sformułowanie opinii i adekwatnego uzasadnienia, ALE odwołanie się do jednego elementu rysunku 1 punkt za sformułowanie opinii i adekwatnego uzasadnienia, bez odwołań do rysunku
22	Według odrębnych kryteriów		
23	Według odrębnych kryteriów		

Kryteria oceny ogłoszenia

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
2 punkty	Uwzględnienie wszystkich niezbędnych informacji (zdarzenie, miejsce, czas, organizator, temat) oraz dwóch argumentów zachęcających odbiorców do udziału w spotkaniu.
1 punkt	Pominięcie jednej z niezbędnych informacji ALBO pominięcie jednego argumentu.
0 punktów	Wypowiedź nie jest ogłoszeniem ALBO brak argumentów zachęcających odbiorców do udziału w spotkaniu.
2. Styl i kompozycja	
1 punkt	Odpowiedni do formy układ graficzny i dobór środków językowych.
0 punktów	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.
3. Język i zapis	
1 punkt	Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna (dopuszcza się jeden błąd z każdej kategorii).
0 punktów	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.

Schemat oceny odpowiedzi rozszerzonej o charakterze argumentacyjnym

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
2 punkty	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 punkt	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma) ORAZ / LUB w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 punktów	Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu ALBO nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).
2. Elementy retoryczne	
5 punktów	Pogłębiona argumentacja. Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ / LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 punkty	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 punkty	Powierzchniowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości. Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ / LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej. Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 punkty	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 punkt	Podjęta próba argumentowania. Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 punktów	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

3. Kompetencje literackie i kulturowe						
2 punkty	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.					
1 punkt	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 2 błędy rzeczowe.					
0 punktów	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.					
4. Kompozycja tekstu						
2 punkty	Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.					
1 punkt	Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 3 usterki w zakresie spójności ORAZ / ALBO logiki wypowiedzi.					
0 punktów	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.					
5. Styl						
2 punkty	Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.					
1 punkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ / LUB jednolitości stylu.					
0 punktów	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.					
6. Język						
	Poprawność środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Zakres środków						
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowane / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt	

7. Ortografia	
2 punkty	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 punkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 punktów	4 lub więcej błędów ortograficznych.
8. Interpunkcja	
1 punkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 punktów	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat – 0 punktów.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu – 0 punktów.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna – 0 punktów.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp) – 0 punktów w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych / elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach – 0 pkt.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Schemat oceny odpowiedzi rozszerzonej o charakterze twórczym

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
2 punkty	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
1 punkt	Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu. Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma) ORAZ / LUB w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu.
0 punktów	Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu ALBO nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma).

2. Elementy twórcze	
5 punktów	Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. Twórcze wykorzystanie treści lektury.
4 punkty	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 punkty	Funkcjonalna narracja. Logiczny układ zdarzeń. Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.
2 punkty	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 punkt	Narracja częściowo funkcjonalna. Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń. Prosta fabuła.
0 punktów	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.
3. Kompetencje literackie i kulturowe	
2 punkty	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Poprawność rzeczowa.
1 punkt	Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). ALBO Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga). Dopuszczalne 2 błędy rzeczowe.
0 punktów	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.
4. Kompozycja tekstu	
2 punkty	Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.
1 punkt	Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi. Graficznie wyodrębnione akapity. Dopuszczalne łącznie 3 usterki w zakresie spójności ORAZ / ALBO logiki wypowiedzi.
0 punktów	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

5. Styl						
2 punkty	Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi. Jednolity.					
1 punkt	Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ / LUB jednolitości stylu.					
0 punktów	Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt.					
6. Język						
Zakres środków	Poprawność środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn. • zróżnicowana składnia • zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.		4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowane / odpowiednie do realizacji tematu.		3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.		2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt
7. Ortografia						
2 punkty	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.					
1 punkt	2–3 błędy ortograficzne.					
0 punktów	4 lub więcej błędów ortograficznych.					
8. Interpunkcja						
1 punkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.					
0 punktów	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.					

- Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat – 0 punktów.
- Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu – 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna – 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp) – 0 punktów w każdym kryterium.
- Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych / elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach – 0 pkt.
- Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.

7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.